

dávku k započtení namítanou sama učinila likvidní. Povinnost ta stihla naopak žalobkyni, když tato tvrdila existenci protipohledávky.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z dne 14. prosince 1926 č. j. R v I 1510/26. Dr. Grešl.

Ohrožování míru v republice a její vojenské bezpečnosti není náležitostí skutkové podstaty zločinu podle § 13 č. 1. zákona na ochranu republiky. Podle tohoto ustanovení je trestné opatření, přechovávání neb přenechávání součástí těchto zbraní jen tehdy, lze-li z jednotlivých součástí bez zvláštního průtahu sestavití hotovou zbraň ve stavu užitelném, i když pachatel sám nemá v držení všech jednotlivých součástí k užití zbraně potřebných, je-li však možno, aby si ostatní součástky rozložené zbraně opatřil bez zvláštního průtahu. — Skutková podstata přečinu podle § 3 zákona o třaskavinách nevyžaduje po stránce subjektivní, aby si byl pachatel toho vědom, že uschovává třaskaviny způsobem ohrožujícím majetek, zdraví a lidský život, stačí, že si pachatel toho sice nebyl vědom, avšak pouze zanedbáním náležité opatrnosti a obezřetnosti. — Podle posledního odstavce § 1 zákona o třaskavinách z 27. května 1885 č. 134 ř. z. nevztahuje se ustanovení prvního odstavce tohoto paragrafu a tudíž ani ustanovení § 2 a § 3 téhož zákona na třaskaviny státního monopolu.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po veřejném líčení o zmatečných stížnostech státního zastupitelství a obžalovaného F. W. do rozsudku krajského soudu v Z., jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn obžaloby pro zločin podle § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky, uznán však vinným přečinem podle § 3 zákona o třaskavinách, vyhověl zmatečné stížnosti státního zastupitelství, naříkaný rozsudek zrušil a věc vrátil soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl, zavrhl zmatečnou stížnost obžalovaného, zároveň však podle § 290 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 3 zákona o třaskavinách a věc vrátil soudu první stolice, aby ji také v tomto směru znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

I. Zmatečná stížnost státního zastupitelství bere v odpor rozsudek pokud jím byl obžalovaný sprostěn obžaloby pro zločin podle § 13 č. 1 zákona na ochranu republiky důvodem zmatečnosti č. 9a) § 281 tr. ř.

Namítá správně, že první soud vyložil právně mylně zákon, neshledav obžalovaného vinným ve smyslu obžaloby s odůvodněním, že jeho jednáním nebyl ohrožen mír v republice ani její vojenská bezpečnost a že (ježto nevěděl, že ruční granát, který přechovával bez úředního povolení, jest nabit), nejednal dolosně, nýbrž pouze kulposně.

Nalézací soud přehlíží, že ohrožování míru v republice a její vojenské bezpečnosti není náležitostí skutkové podstaty zločinu podle § 13 č. 1 zákona na ochranu republiky, již by bylo nutno v rozsudku zvláště zjišťovati a to ani ve směru objektivním ani subjektivním. Ze znění § 13 odst. 1. zákona jest patrné, že skutková podstata zločinu jest naplněna činností v cit. paragrafu uvedenou, totiž tím, že pachatel bez úředního povolení opatří, přechovává nebo jinému přenechá zbraně tam vyjmenované nebo součástky k jejich použití nezbytně potřebné. Z nadpisu III. hlavy »Ohrožování míru v republice a vojenské její bezpečnosti« vyjadřujícího povšechnou charakteristiku trestných činností v násl. paragrafech vytčených dá se souditi jen tolik, že zákon stojí na stanovisku, že již v předsevzetí každé jednotlivé trestné činnosti, upravené ve skutkových podstatách, uvedených ve hlavě III. a to již vzhledem k jejich povaze — spočívá ohrožování obecného míru v republice, po případě její vojenské bezpečnosti. Z toho plyne, že jsou-li dány náležitosti skutkové podstaty podle č. 1 § 13 zákona na ochranu republiky, je tím současně také zjištěno, že jednáním pachatelovým byl ohrožen mír v republice, resp. vojenská její bezpečnost, aniž by bylo třeba tuto okolnost v rozsudku zvláště vyslovovati nebo odůvodňovati.

Co se týče druhého důvodu, že totiž obžalovaný nevěděl, že ruční granát, který přechovával bez úředního povolení, jest nabit, takže nejednal dolosně, nýbrž pouze kulposně, namítá zmateční stížnost veřejného žalobce, že se v § 13 zákona na ochranu republiky neprohláší za trestné pouze úmyslné přechovávání nabitého ručního granátu, nýbrž i všeobecně přechovávání každé jeho součástky bez úředního povolení a že tedy stačí po stránce objektivní i přechovávání pouhé součástky ručního granátu a po stránce subjektivní vědomí pachatelovo, že přechovává takovou součástku a že tak činí bez úředního povolení.

Těmto vývodům jest sice v podstatě přisvědčiti, dlužno si však uvědomiti, co zákon rozumí »součástkami, jichž je nezbytně zapotřebí k užití zbraní« v citovaném ustanovení vypočtených. V tomto směru dlužno poukázati k tomu, že původní vládní návrh zákona na ochranu republiky prohlásil za trestné pouze

opatření, přechovávání a přenechávání zbraní tam vypočtených, nikoliv však i jejich součástí a že teprve ústavně-právním výborem byla tomuto ustanovení připojena doložka, rozšiřující jeho obsah i na součástky, jichž nezbytně zapotřebí jest k užití vyjmenovaných tam zbraní. Podle důvodové zprávy stalo se tak proto, »aby zákon nemohl býti obcházen tím, že by tyto zvláště nebezpečné zbraně byly rozloženy a jednotlivé součástky různými osobami beztrestně přechovávány«. Z toho zřejmo, že zákonodárce, jenž v § 13 č. 1 zákona nemluví o »částkách«, nýbrž užívá ne asi bez důvodu výrazu »součástky«, neměl na mysli a nechtěl trestati již každé opatření, přechovávání neb přenechávání jednotlivé částky některé ze zbraní v § 13 uvedených, již je nezbytně zapotřebí k užití takové zbraně, nýbrž jen opatření, přechovávání a přenechávání jednotlivých částek těchto zbraní jako jejich součástek za takových okolností, že z jednotlivých těchto součástek lze bez zvláštního průtahu sestavití hotovou zbraň ve stavu užívatelném, při čemž ovšem nesejde na tom, že pachatel sám není v držbě všech jednotlivých, k užití takové zbraně potřebných součástek, je-li mu jen možno, aby si ostatní scházející součástky rozložené zbraně bez zvláštního průtahu opatřil. Podle toho nestačí pak ovšem po stránce subjektivní pouhé vědomí pachatelovo, že opatřuje, přechovává nebo přenechává částky některé ze zbraní v § 13 zákona na ochranu republiky vyjmenovaných, jichž je nezbytně zapotřebí k užití této zbraně, nýbrž vyžaduje se, aby si byl toho vědom, že opatřuje, přechovává nebo přenechává tyto částky jako k užití zbraně nezbytně potřebné součástky za okolností shora vyličených.

II. Zmateční stížnost obžalovaného bere v odpor odsuzující výrok pro přečin podle § 3 zákona o třaskavinách a dovolává se důvodů zmatečnosti č. 5, 9 a), b), 10 § 281 tr. ř.

Skutková podstata přečinu podle § 3 zákona o třaskavinách nevyžaduje po stránce subjektivní, aby si byl pachatel toho vědom, že uschovává třaskaviny způsobem ohrožujícím majetek, zdraví a lidský život, stačí, že si pachatel toho sice nebyl vědom, to však pouze následkem zanedbání náležité opatrnosti a obezřetnosti. Tu pak poukázáno budiž jen na skutečnost v rozsudku zjištěnou, že obžalovaný obdržel granát v době války od vojína z fronty se vrátivšího, která sama o sobě měla obžalovaného při náležité opatrnosti vésti k tomu, aby bezpečně dal zjistiti, není-li granát ve stavu nebezpečném, nežli jej ve skříni dot. psacím stolku své školy přechovával.

Zjistil-li proto nalézací soud jednak, že obžalovaný nevěděl,

že uschovává ostře nabitý granát a považuje-li dále jednání jeho trestným a lehkomyšlným, nejde tu tedy o výroky, jež by logicky nemohly vedle sebe obstát, a jež by proto zakládaly vnitřní rozpor. Prvým zjištěním vyloučena byla toliko vina vědomá, nikoliv však též vina nevědomá.

Ostatní vývody zmateční stížnosti, jimiž uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 9 a) a b) a 10 § 281 tr. ř. ve skutečnosti však pouze důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., vycházejí z předpokladu, že rozsudek nezjišťuje zavinění obžalovaného ve směru subjektivním. Jak však již uvedeno, zjišťuje nalézací soud bezvadně i tuto stránku přečinu, z kterého obžalovaný je viněn, čímž padají veškeré výtky v tomto směru uplatňované.

Avšak rozsudek I. stolice jest stížen jiným zmatkem, stížností neuplatňovaným.

Podle posledního odstavce § 1 zákona o třaskavinách ze 27. května 1885 č. 134 ř. z., nevztahuje se ustanovení prvního odstavce tohoto paragrafu a důsledkem toho nevztahují se ani trestní normy § 2 a § 3 téhož zákona na třaskaviny státního monopolu. Tento monopol byl zaveden, přesněji znovu upraven zákonem ze dne 15. července 1919 č. 414 Sb. z. a nař., podle jehož § 1 předmětem monopolu výbušných látek jsou látky, které budou za ně nařízením prohlášeny. Tato prohlášení stala se vládními nařízeními ze dne 8. listopadu 1920 č. 615 a ze dne 30. května 1922 č. 166 Sb. z. a nař. a případnými dalšími nařízeními, na něž poukazuje bod 8. odst. 1. nařízení č. 615/20. Těmito nařízeními byl rozsah ustanovení §§ 1 až 3 zákona č. 134/1885 zúžen a omezen na ony látky výbušné, jež nejsou ani podle zmíněných vládních nařízení předmětem monopolu.

Za tohoto stavu věci bylo povinností nalézacího soudu, aby zjišťil, zdali plnění ručního granátu, přechovávaného obžalovaným, jest výbušnou látkou, která není předmětem státního monopolu a zda na ni důvodně se vztahují předpisy § 1 až 3 zákona č. 134/1885. Podřadil-li nalézací soud, toho nezjistiv, skutek obžalovaného pod ustanovení § 3 zákona č. 134/1885, uvažoval o skutku s hlediska zákona, který se po případě k němu nevztahuje, a dopustil se zmatečnosti podle č. 10 § 281 tr. ř. Takto bylo trestního zákona nesprávně užito na újmu obžalovaného. Proto bylo podle § 290 tr. ř. zrušovacímu soudu z úřední povinnosti postupovati tak, jako kdyby doličený důvod zmatečnosti byl býval uplatňován.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 11. listopadu 1926 č. j. Zm I 387/26-5.